

# Задівши що вибачити надри

Пролетарі всіх країн, єднайтесь!

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому та місцевому  
Одеського Державного Університету ім. І. І. Мечникова

№ 15 (254)

Четвер, 26 травня 1949 р.

Ціна 20 к.

## До 40-річчя з дня виходу книги В. І. Леніна «Матеріалізм та емпіріокритицизм»

Ціла епоха минула відтоді, коли Володимир Ілліч Ленін дав у своїй знаменитій книзі бій філософії махізму, показавши на прикладі цієї і деяких інших шкіл «новітньої» філософії повне банкрутство буржуазної ідеології, викривши під її криливо оболонкою злідність думки і убогість духу, розкривши її мерзенійну роль.

Подібно до того, як у своїй праці «Імперіалізм, як найвища стадія капіталізму» Ленін незаперечно показав картину загнивання економіки капіталізму в епоху імперіалізму, так у своїй філософській праці він розкрив ідеологічні симптоми цього загнивання.

Книга Леніна не належить тільки минулому. Вона весь час перебуває в строю ідеологічної боротьби. Ударячи залишою логікою Леніна, що без промаху б'ють філософських прислужників реакції, пристрасна і переважлива мова великого трибуна революції і досі трощать філософських мракобісів, сучасних послідовників Маха і його підібіх.

Визначаючи завдання своєї книги, Ленін писав, що її метою є: «...показати реакційність махізму і привильність матеріалізму Маркса і Енгельса». (Твори т. XIV, стор. 87).

Близьким доказом великого значення матеріалістичної теорії є підтвердження наукових прогнозів, зроблених у праці Леніна всім дальшим ходом історичного розвитку.

Викриваючи суть махізму, Ленін виявляє на прикладі цієї школи генетичний розвиток, типовий для всієї реакційної буржуазної філософії.

Ревізіоністи твердили, що махізм являє собою нібито «прогресивну теорію». Спростовуючи цю точку зору і доводячи реакційність махізму, Ленін виявив, у якому напрямі розвивається ця філософія. Володимир Ілліч відмічає, що буржуазний принцип безпартійності філософії прекрасно уживается з цькуванням матеріалістів. «О, ці нові хваляться своєю безпартійністю, і якщо є у них антипод, то тільки один, і тільки... матеріаліст» (Твори, т. XIV, стор. 326).

Сучасна англо-американська реакція веде тепер нечувано шалений наступ проти матеріалізму. Так, недавно у Сполучених Штатах Америки було увільнено професора університету штату Оргона Ральфа Сліпера тільки за те, що він опублікував у журналі статтю, де викладається суть вчення академіка Лісенка.

«Цілком очевидно,—писав Ленін,— що перед нами — лідер компанії американських літературних пройдисп'єтів, які займаються тим, що споюють народ релігійним опіумом». (Твори, т. XIV, стор. 213).

Ленін відмічав, що різниця між махізмом і «новітньою» американською філософією прагматизму, яка визнає божа «з практичних міркувань», є мізерною, десятикратною.

Зв'язки махізму з різними явно реакційними течіями не можна було визнати випадковістю, вони розкривали справжню суть махізму.

Твердження Леніна, що тенденція розвитку махізму все більше вивляє його просування в бік крайньої реакції, пізніше повністю віправдалось.

Сучасний англійський неомахіст Вітгенштейн одверто закликає до визнання надприродного початку світу. Прикладом реакційних устремлінь сучасного неомахізму є «праця» керівника англійських неомахістів Бертрана Рессела, що його посилено прославляє англійська буржуазна преса. Цей людожер іздив по Європі з лекціями, в яких закликав до превентивної (запобіжної) атомної війни проти СРСР.

Характеризуючи махізм, Ленін по-

казав, що махізм веде до так званого соліцізму, тобто до визнання існування у всьому світі тільки однієї людини. Природно, що послідовниками соліцізму можуть бути тільки мешканці будинку для божевільних.

Махісти протестували проти визнання ії вчення соліцізмом, хоч безсумнівно їх філософія приводила до цього висновку. Проте, сучасні неомахісти одверто визнають соліцізм своїм вченням. Той же Вітгенштейн пише: «Світ — є мій світ». «Те, що має на думці соліцізм, цілком правильно, тільки воно не може бути висловлене». «У смерті світ не змінюється, але припиняється». Таким чином філософствуючі неомахісти благополучно прибули до свого «кінцевого призначення»: світогляду життю.

Ленін відмічав, що для реакційної буржуазної філософії характерне прагнення до схоластики, до все більшого відходу в бік безплодної гри словами. Володимир Ілліч характеризував численні школи цієї філософії, які нічим принципово не відрізняються одна від одної, але приховують свою суть під тією чи іншою модною новою назвою, як суцільний буржуазний шарлатанізм.

Ленін вказує у своїй праці на наростання цькування матеріалістів, на клепу на них в «демократичні і цивілізований» Європі. Він відмічає, що буржуазний принцип безпартійності філософії прекрасно уживается з цькуванням матеріалістів. «О, ці нові хваляться своєю безпартійністю, і якщо є у них антипод, то тільки один, і тільки... матеріаліст» (Твори, т. XIV, стор. 326).

Сучасна англо-американська реакція веде тепер нечувано шалений наступ проти матеріалізму. Так, недавно у Сполучених Штатах Америки було увільнено професора університету штату Оргона Ральфа Сліпера тільки за те, що він опублікував у журналі статтю, де викладається суть вчення академіка Лісенка.

Головний висновок знаменитої п'ятої глави ленінської книги — основний прогноз Леніна про розвиток фізики — полягає в тому, що ця наука, як і все природознавство, неминуче підійметься до діалектичного матеріалізму, що буде неминуче здійснено переведенням всього природознавства на єдину правильну філософську основу. Характеризуючи розвиток фізики ХХ століття в умовах капіталізму, Ленін писав: «Цей крок робить і зробить сучасна фізика, але вона йде до єдиного вірного методу і єдино вірної філософії природознавства не прямо, а зигзагами, не сідомо, а стихійно, не бачачи ясно своєї «кінцевої мети», а наближаючись до неї помацки, хутаючись, іноді навіть задом. Сучасна фізика лежить в родах. Вона народжує діалектичний матеріалізм. Роди болісні». (Твори, т. XIV, стор. 299).

Свідоме застосування діалектичного матеріалізму в природознавстві прискорює в нашій країні досягнення нових сяючих вершин науки, наближає перехід до найвищої фази комунізму, коли «всі джерела громадського благатства поліються повним потоком» (Маркс).

Доцент С. КОГАН.

## НА ЧЕСТЬ ЗНАМЕННОЇ ДАТИ

24 травня відбулося урочисте засідання Вченої Ради університету, присвячене 40-річчю з дня виходу в світ праці В. І. Леніна «Матеріалізм та емпіріокритицизм».

З доповідю на тему «Про наукове передбачення в книзі В. І. Леніна «Матеріалізм та емпіріокритицизм» виступив доцент С. Я. Коган.

# Зустрінемо XXX роковини ЛКСМУ успішним складанням заліків, іспитів та державних екзаменів!

## Звернення комсомольців та молоді юридичного факультету

Наближаються XXX роковини ленінсько-сталінського комсомолу України. Обов'язок кожного студента — гідно зустріти цю знаменну подію.

Відзначаючи XXX роковини українського комсомолу, комсомольці і молодь юридичного факультету беруть на себе такі зобов'язання:

1). Успішно закінчити літню екзаменаційну сесію.

2). Добитись тільки відмінних і добрих оцінок з соціально-економічних дисциплін.

3). Взяти активну участь в наданні допомоги колгоспам Одеської області в період збиральної кампанії.

4). Зібрати для колгоспних бібліотек 150 книг.

Ми закликаємо всіх студентів університету приєднатись до наших зобов'язань.

Зустрінемо XXX роковини українського комсомолу успішним складанням іспитів і державних екзаменів!

## Готоватись до іспитів так, як студенти II курсу економічного факультету

### Мій улюблений предмет

На моєму столі завжди лежить невелика сіренка книжка. Вона добре відома мільйонам людей усіх країн світу. Це — «Короткий курс історії ВКП(б)».

Щоденno я відкриваю цю книгу. Вона дає мені можливість правильно зрозуміти найскладніші питання міжнародних відносин. «Енциклопедія основних знань марксизму-ленінізму» — так називали наш народ сталінський «Короткий курс». Як справедлива ця оцінка!

Основи марксизму-ленінізму — мій улюблений предмет. Вивчення ленінської теорії дає змогу правильно орієнтуватись у подіях всіх історичних епох.

З глибоким захопленням вивчаю я твори класиків марксизму-ленінізму, біографію Леніна та Сталіна. Історія життя двох найвеличніших геніїв людства кліче нас, молодь, брати приклад безмежної відданості великих справі комунізму.

Впевнений у своїх знаннях, йшов я на екзамен. Систематична, напружена праця дала наслідки — я одержав відмінну оцінку.

В. МЕЛЬНИКОВ.

## Про що говорять результати екзамену

Екзамен на нашому курсі показав серйозну роботу студентів на протягі року і, насамперед, на семінарах. Семінарські заняття і вивчення творів класиків марксизму-ленінізму на протязі року носили глибокий характер.

Керівник семінарських занять тов. Крикуненко звертав особливу увагу на вивчення першоджерел.

Семінарські заняття завжди проходили пожвавлено і цікаво. Чого студентам не вдавалось виконати при самостійному опрацюванні матеріалу, те доповнювали своїми чіткими поясненнями викладач.

В. ПЕТРОВИЧ.

## Дні напруженої роботи

На юридичному факультеті йде напруженна підготовка до сесії. Вся робота скерована на досягнення високих показників у навчанні. В деяких групах проходять товариські колоквиуми, на яких студенти засвоюють і закріплюють ті знання, що були здобуті протягом навчального року.

Такі колоквиуми пройшли в III групі I курсу, в II групі II курсу. Велику увагу приділяють студенти нашого факультету інвалідам Вітчизняної війни: студент Школьник постійно займається з студ. Бакумою, студ. Сімакову допомагають в підготовці до сесії студенти Біляєв, Брусиловська, Стадников.

Другому курсу належить скласти екзамен з іноземної мови. Підготовка до нього уже розпочалась. В II групі створено гурток по підготовці до екзамену з англійської мови, де беруть активну участь всі студенти.

Студенти I курсу вже склали екзамен з основ марксизму-ленинізму. Особливо успішно склали цей екзамен студенти II групи I курсу. Тільки 4 студенти одержали добре оцінки, решта — відмінні.

А. ЧЕРЕДНІЧЕНКО.



Ця скромна дівчина користується заслуженим авторитетом серед студентів. Відмінниця навчання Іда Яценко приймає активну участь в громадському житті. Іда Яценко — член комсомольського бюро біофаку.

## Чому вони відстають

Бондаренко не з'явилася на екзамені з польської мови без поважних причин.

Т. Уланівська, Нікітіна, Отруб'ян дуже часто пропускали лекції і наїві семінари без поважних причин, мотивуючи свою відсутність або «відпустками», або «захворюванням».

Дуже прикий і такий факт, що студент тов. Одольський не склав заліку з іноземної мови і навіть зволив собі образити викладача, за що одержав від деканату суверу додану з попередженням.

Комсомольська організація курсу повинна гостро засудити такі випадки.

Ю. БЕЦЕНКО.

## ЗАКІНЧИЛАСЬ ІІ МІЖОБЛАСНА ДІАЛЕКТОЛОГІЧНА НАРАДА

## До нових успіхів, товариши мовники!

Бажаю повного успіху Вашій нараді. Програма, надіслана мені, говорить про серйозну підготовку. Дуже прикро, що не виданий збірник доповідей першої міжобласної наради. Ше прикро буде, коли цього року не будуть видані доповіді другої міжобласної наради. Треба видавати книгу за книгою з української діалектології.

Проф. ЛАРІН, м. Ленінград.

## ЗАПОЗИЧИМО ДОСВІД

В галузі вивчення діалектів української мови Одеський Державний Університет ім. Мечникова по праву займає провідне місце.

В стінах університету виховано численні кадри діалектологів, які за порівняно короткий час здобули велику роботу по вивченню діалектної мови Одещини. Показовим є той факт, що в Одеському Державному Університеті уже вдруге скликається міжобласна діалектологічна нарада, що на тribunі переважно наукової молоді (аспіранти та студенти).

Виголошений на цій нараді доповіді молодих науковців т.т. Макаренка, Букченої, Біляєва спровоцирують особливо приемне враження. Ці доповіді при відповідній обробці могли б зайняти місце в спеціальних виданнях.

З великою увагою та інтересом ми, як і інші учасники наради, прослухали змістовні доповіді: т.т. А. А. Москаленка, Ф. Є. Ткача. Бажаю

## РОБОТА, ВАРТА НАСЛІДУВАННЯ

Одним із актуальніших завдань рідної мовознавства на Україні є завдання створити діалектологічний атлас української мови.

Знаючи, що робиться на місцях у цій справі, ми не перебільшимо, коли скажемо, що діалектологічний центр у нашій республіці, як це не дивно, зараз не в Києві, а в Одесі. Веде-ка і корисна робота, яку проводить у цьому напрямку кафедра українського мовознавства Одеського Державного Університету, керована т.в. А. А. Москаленком, розповідається не лише по всій Україні, а навіть далеко поза її межами.

Показником цього є хоча б той факт, що діалектологічну нараду, скликану Одеським Державним Університетом, прибули представники від п'ядвузій не тільки так званого 6-го квадрату Діалектологічного атласа української мови, а й з місць, організаційно зовсім не з'язаних з Одесою. Цінність того, що робиться в Одесі, привабила делегатів не лише з різних кінців України (Житомира, Ворошиловограда, Черкас, Сталіна), а навіть і з Молдавії і Кубищева на Волзі.

Побувши на цій нараді, не можна висловити глибокого почуття задоволення, яке я одержав тут.

У змістовних доповідах (як солідних учених, так і молодих мовознавців та студентів), які були прочитані на нараді, відбита серйозна робота кафедри.

Тут можна бачити і гарні зразки того, як треба вирощувати молоді кадри науковців, як рухати науку вперед, як треба боротися за більшовицьку партійність у науці про мову.

У кафедри українського мовознавства Одеського Державного Університету кафедрам інших п'ядвузій України є чому повчитись.

Висловлюючи ширу подяку за допомогу, яку завжди подає нам кафедра мовознавства Одеського Державного Університету, побажаємо їй ще більших успіхів у її благотворній діяльності.

О. БЕЗПАЛЬКО,  
викладач Ворошиловоградського  
Педагогічного Інституту.